

Tu'j Pabl kye Nimil aj Galacia

Atzin t-xilin u'j lu'n ch'ime ikyxjo tze'nku u'j xi ttz'ib'in Pabl kye aj Rom, qu'n nxi tkujsin Pabl qa ajo tumil tu'n kymeltz'ajxjal tuk'a Dios o'kxjo kynimb'il ti'j Jesucrist, ex nya tu'n tjapin b'aj ojtxe kawb'il kyu'n. Te tnejil, ayetzin nimil toj Galacia o k'metjo Tb'anil Tqanil kyu'n tuk'a tzaljb'il, me atzin ja'lin attaq junjun xjal nchi xnaq'tzin, qa iltaq ti'j tu'n tjapin tkawb'il Moisés kyu'n, ex tu'n tok qitit kyechil ti'j kyxmilil tu'n kyklet, qu'n toj kywutz, b'a'n tu'n tklet jun xjal tu'nx tib'x, noq tu'n tjapin b'ajjo yol anetzi'n. Tu'npetzi'n, nimx yolin Pabl ti'jjo Tb'anil Tqanil kolb'il nya tu'n kyb'inchb'inxjal, qala' noq tu'n t-xtalb'il qMan, ex tu'njo kynimb'il ti'j Crist.

Tojjo u'j, nxi tchiky'b'in Pabl tojxix tumil ti'jjo xnaq'tzb'il, a tzaqpib'l kye nimil twutzjo ojtxe kawb'il, exla qa nti' tajb'in ojtxe kawb'il tu'n kyklet-xjal, me ntzaj tyek'in qa aj ilqe. Tu'npetzi'n, tzaj tchiky'b'in Pabl ti' t-xili'n tzaqpib'l toj kychwinqil nimil, a nya tu'n kyb'inchin tze'nku kyaj, qala' tu'n kyyek'inte tuk'a kyb'inchb'in ajo kynimb'il ti'j qAjaw.

Tu'npetzi'n, tzaj tq'o'n Pabl jun txokb'il te kye aj Galacia, tu'ntzintla kyanq'in tojjo tzaqpib'l tuk'a tumil, ex mi tu'n t-xi kyq'o'n kyib' tjaq' ojtxe kawb'il, noq tu'n tqe kyk'u'j ti'j tu'n kyklet tu'n, qu'n tojjo u'j lo ntyek'in Pabl qa nti' jun kolb'il, a nya tu'n Tb'anil Tqanil ti'j Crist.

Jun q'olb'il

¹ Ayi'n Pabl jun tsanjil Jesús, ex nya qexjal ma chi jaw sk'o'n we'y, ex ma tz'ok q'o'n te wokli'n, qala' a qAjaw Jesucrist, junx tuk'a qMan Dios, axjo jaw anq'sinte Jesús kyxol kyimnin. ² Nxi ntz'ib'inji'y u'j lu'n junx kyuk'a txqantl nimil ite' wuk'iy tzalu'n, kye kykyaqil Ttanim Dios ite' toj tkyaqil tx'otx' Galacia.

³ Axit qMan Dios junx tuk'a qAjaw Jesús, tzaj q'o'nte t-xtalb'il kyib'aja, tu'n kymujb'in te kyib'a kyxolxa. ⁴ Qu'n o'kx te qAjaw Jesús xi tq'o'n tib' tu'n qpaj, tu'n qklet te tkyaqil il tzalu'n twutz tx'otx', tze'nkux taj qMan Dios. ⁵ Tu'npetzi'n, nimxit tb'i qMan ja'lin ex te jun majx.

Junch'in Tb'anil Tqanil kolb'il

⁶ Werman, nim ma chin jaw ka'ylaja kyu'n, tu'n jun paqx ma kyij kytzaqpinji'y Dios, a txkon kye'y tu'n t-xtalb'il Crist. Ex ma txi kynimi'n juntl tqanil nyakuj tb'anil kolb'il. ⁷ Twutzxix nya atx juntl tqanil kolb'il; qala' ikytzin at junjun ma jaw najs-inte kynab'la, qu'n kyaj tu'n kytx'ixpin te' Tb'anil Tqanil kolb'il, a aku Crist.

⁸ Me kyka'yinktzi'n, qa at juntl s-ul q'mal juntl tqanil kolb'il, a mikyxi tze'nku o b'aj qq'ma'n, k'wel tz'aq tjaq' tqanb'il Dios te jun majx, expe qa ayinku we', mo qa jun angelj nyakuj tzaj toj kya'j. ⁹ O txi nq'ma'nji'y lu'n, me kxel nq'ma'n juntl majla: Qa at juntl s-ul q'mal juntl tqanil kolb'il, a mikyxi tze'nku ma txi kyk'mo'n, k'wel tz'aq tjaq' tqanb'il Dios, a kujxix wen, te jun majx. ¹⁰ ¿Me tin qu'n waja tu'n tkub' ntz'ib'inji'y lu'n? ¿Ma tu'npela kyyolin xjal b'a'n wi'ja? ¡Mina! Qala' a waji'y tu'n

ttzalaj Dios wi'ja. Qu'n noqit noq tu'n nnimsin wib'a kywutzxjal, mitla xi ntziyi'n tu'n woka te taq'nil Crist.

Tej tyolin Pabl te kolb'il tib'

¹¹ Erman, waja tu'n kyb'inti'y ja' ntzaje Tb'anil Tqanil kolb'il, a nyoli'n: Nya noq toj kynab'lxjal, ¹² qu'n nya noq jun tyol xjal, ex nya noq el nx-naq'tzi'n kyijxjal, qala' aku Jesucrist tzaj q'onte we'y.

¹³ Me ola chin ok kyb'i'n ch'in, tej intintaqa kyxol aj Judiy ojtxe. Nim in q'ojli'y ti'j tkyaqil Ttanim Dios, ex nim ok tilil wu'n tu'n tkub' yuch'j.* ¹⁴ Ex b'i'n kyu'n, qa toj kynimb'il aj Judiy, nimxtaq otaq tz'el nniky'a te, kywutzjo txqantl nxjalila, aye' junxtaq qab'q'i'y kyuk'a. Qu'n ayi'n nimxtaq ipb'il intinki'y tu'n tjapin b'ajjo jni' tumil kyij q'o'n kyu'n qtzan nxjalila ojtxe.*

¹⁵ Me ax te Dios xjaw sk'o'n we'y; te' na'mxtaq witz'ji'y, ex noq tu'n t-xtalb'il wi'ja, ma chin tzaj ttxko'n, a tze'nkuxjo taj. ¹⁶ Ex ma taq', tu'n tel nniky'a te Tk'wal, ex tu'n t-xi nq'ma'n Tb'anil Tqanil kolb'il kye tkyaqil xjal.* Tej ttzaj tq'o'n wokli'n anetzi'n, mix ja in xta'ji'y qanil jun tumil kyexjal. ¹⁷ Ex mix in xta'ji'y Jerusalén qanil jun tumil kye' txqantl, aye' otaq chi ok te tsanjil Jesús. Qala' liweyx in xi'y toj tx'otx' te Arabia, ex tb'ajlinxi' ikyjo, in xi'y toj tnam Damasco. ¹⁸ Tb'ajlinxi' oxe ab'q'e, in xi'y Jerusalén tu'n tok wojtqinti'y Pegr,* in te'n jwe'lajaj q'ij tuk'a. ¹⁹ Ex

* **1:13** Kyb'i. 8:3; 22:4-5; 26:9-11

* **1:14** Kyb'i. 22:3

* **1:16**

Kyb'i. 9:3-6; 22:6-10; 26:13-18

* **1:18** Kyb'i. 9:26-30

mix a'l juntl tsanjil Jesús nli'y, o'kx Santyaw, a titz'in qAjaw.

²⁰ Kxel nq'ma'nji'y lu'n twutz qMan Dios: Tkyaqiljo ma txi ntz'ib'i'n kye'y, twutzxix.

²¹ Tb'ajlinxi' ikyjo, in xi'y tojjo tx'otx' te Siria ex Cilicia. ²² Ex tkyaqil nimil kyojjo Ttanim Crist, a ite' toj tx'otx' Judey, na'mtaq wok kyojtzqi'n.

²³ Noq tqaniltaq at wi'ja kyxol nimil antza: Atzaj Pabl nq'ojetaq qi'j, ex nimtaq taj tu'n qel xitj; me atzin ja'lin, lu nyolin ti'jjo Tb'anil Tqanil kolb'il, chi chi'. ²⁴ Ex noq tu'n ikyjo, nimx jaw kynimsin tb'i qMan Dios.

2

Tej t-xi' Pabl yolil kyuk'a nejinel toj Ttanim Dios toj Jerusalén

¹ Tb'ajlinxi' kyajlajaj ab'q'e, in xi'y juntl majla Jerusalén, junx tuk'a Bernabé,* ex xi nk'le'n Tito wuk'iy. ² In xi'y antza, qu'n otaq tq'ma Dios we'y, qa iltaq ti'j tu'n nxi'y. Tej nkani'n Jerusalén, ok qchmo'n qib'a noq kyuk'a nejinel, aye' a nimxix kyoklin kywutz nimil, exsin xi nq'ma'n kye ti'jjo Tb'anil Tqanil kolb'il, a nkub' nyolintaqa kyxoljo aye' nya Judiyqe. Kub' nb'inchinji'y ikyjo, qu'n wajtaqa tu'n nb'inti'y qa wentaqjo nb'ant wu'n toj kywutz nejinel, mo qa minaj. Qu'n nyataq waja noq tu'n tkub' naj waq'i'n. ³ Me b'a'n ele nyola toj kywutz ti'j t-xtalb'il qMan Dios. Tu'ntzi'n ikyjo, mixpe a te Tito mix oke il ti'j tu'n tok qitit techil ti'j ttz'umil, tze'nku tz'ib'in toj ojtxe qkawb'ila, awo'y aj Judiy. Mix kub'e nimitjo lo, qu'n a te Tito nya

---

* **2:1** Kyb'i. 11:30; 15:2

Judiy, qala' aj griego. ⁴ Qu'n junjun nyakuj nimil okx qxola toj ewajil, ex otaq tz'ok kyka'yin qa nti'taq techil Tito tok. Ex noq tu'n ikyjo, ox chi lab'tex, tu'n tkub' qnininji'y ojtxe kawb'il, a tu'n tel qitit ttz'umil Tito, tu'n tkyij toj wen twutz Dios. Me qu'n at jun qtzaqpib'l tjaq' ojtxe kawb'il ja'lin, tu'n qel wen twutz Dios noq tu'n qmujb'il qib' tuk'a Crist, a Jesús, ⁵ mix kub'e qnininji'y kyyol, qu'n qajtaqa tu'n kukx tten Tb'anil Tqanil kyuk'iy tz'aqlexix, ex nti' ch'intl tu'n tok tz'aqsit.

⁶ Me ayetzi'n nejinel toj Ttanim Dios Jerusalén, aye' a nimxix kyoklin kywutz nimil, nti' juntl tumil tzaj kyq'o'n we'y, tu'n tkujsit nyola. Tze'nku we' nti' waja ti'j alkyetaq kyoklinxjal, qu'n nti' te Dios nqanin ti'j.* ⁷ Qala', ayex kyexjal el kyniky' te, qa a Dios tzaj oqxenin te' aq'untl we'y, tu'n t-xi wi'n Tb'anil Tqanil kolb'il kye xjal nya Judiy, ikyxjo tze'nku xi toqxenin te Pegr kye aj Judiy. ⁸ Qu'n ax te Dios tzaj sma'n qey qkab'ila tu'n qoka te tsanjil: Ante Pegr kyuk'a aj Judiy; ayintzin we' kyuk'a nya aj Judiyqe.

⁹ Tu'npetzi'n, ate Santyaw, Pegr ex Juan, aye nejinelqe te Ttanim Dios toj Jerusalén, el kyniky' te, qa a Dios tzaj q'o'nte wokli'n tu'n nyoli'n Tyol kyxol nya aj Judiy. Ex noq tu'n tok te jun yek'b'il qa otaq qo oka te kyuk'a, tzaj kyq'o'n kyq'ob' we'y ex te Bernabé. Ex kub' kyk'u'j, tu'n qaq'ni'n kyxoljo nya aj Judiyqe, ex ayetzin kyetz, kyxol qxjalila, aye Judiy. ¹⁰ O'kx tzaj kyq'ma'n qe'y tu'n qoni'n kyi'j xjal, aye' yajqe. Me ataqpen weji'y n-ok tilil wu'n tu'n tb'ant.

---

* **2:6** Deu. 10:17

Ok i'lin Pegr tu'n Pabl toj tnam Antyokiy

¹¹ Jun maj, te' tkanin Pegr toj tnam Antyokiy ja' intini'y, xi nq'ma'n toj twutz, qa nyataq b'a'n nb'ant tu'n. ¹² Qu'n tnejil, nwa'ntaq Pegr junx kyuk'a xjal nya Judiyqe. Me atzaj te' kyul kanin junjun xjal, a tzajninge kyxol junjun tuk'a Santyaw, tuk'a jun kyximxjal, qa nyaxix toj tumil-taq a nb'anttaq tu'n Pegr. Tu'n ikyjo, b'e'x el tpa'n Pegr tib' kyi'j nimil, a nya Judiyqe, tu'n twa'ntaq kyuk'a. Qu'n b'e'x tzaj t-xob'il kye xjal Judiyqe, a kyajxix tu'n tjapin b'ajjo tkyaqil tkawb'il Moisés.

¹³ Ex majqex kye' txqantl nimil toj Antyokiy, a Judiyqe, ok lipe ti'jjo t-xmiletz'il anetzi'n tu'n tka'min kyk'u'j. Ex majxl te Bernabé ok lipe kyi'j.

¹⁴ Atzaj te' kyok nka'yi'n mitaq nchi b'et toj tumil, a tze'nxtaqjo a ntyek'in Tb'anil Tqanil, b'e'x xi nq'ma'n te Pegr kywutz tkyaqil nimil. Nchiji'y kyjalu'n: Noq sami'y Pegr, me mi nb'eta toj tumil tu'n t-xima tojjo lo. Qu'n tnejil, nb'eta ikyx tze'nku jun nimil, a nya Judiy, exsin nya ikyjo tze'nku jun Judiy, a nb'ettaq tze'nku ojtxe qkawb'il. Ex wentaqjo ntb'inchi'n ikyjo, qu'n junch'in kyoklin tkyaqil nimil twutz Dios, exla qa Judiy mo nya Judiy. Me qa ikyjo, ¿tiqu'niltz n-ok tq'o'n il kyi'jjo aye' nya Judiyqe, tu'n t-xi kyi'n tze'nqe aj Judiy? Nti' tumila tojjo lo. ¹⁵ Qu'n awotzinge Judiyqo toj qitz'jlintz, ex nya tzajningo kyxol xjal, aye mi ojtzqi'n Dios kyu'n. ¹⁶ Me b'i'nqe qu'n, qa mix a'lx junqe kkletil noq tu'n Judiyqe, ex tu'n tjapin b'aj ojtxe tkawb'il Moisés qu'n, qala' noq tu'n qnimb'il ti'j Klolqe Jesucrist. * Tu'npetzi'n, o kub' qnimi'nqe

---

* 2:16 Ro. 3:22

Jesucrist. Ex noq tu'n ikyjo, qo kletil toj najin, ex nya tu'n tjapin b'aj ojtxe kawb'il qu'n.* Qu'n mix a'lx junqe kkletil tu'n ikyjo. ¹⁷ Qu'n ma qo klet noq tu'n ma tz'ok qe qk'u'j ti'j Crist, ex nya tu'n tjapin ojtxe kawb'il qu'n. Exla qa ma qo klet, ¿Ma nyatzin aj il qotz? ¿Ma apela Cristtz at tpaj ti'jjo qil? ¡Mina! ¹⁸ Me qa ma kyij ti'jli'n tnimb'ila noq tu'n t-xi'y juntl majl b'inchil te' a ntq'ma'n ojtxe kawb'il, tu'n tnimsin tib'a, axa at tpaj ti'jxa. Atzi'n lu'n ikytzin tze'nku jun xjal nkub' tyuch'in jun ti', ex njaw tb'inchin juntl majl. Nti' t'nab'ljo ikyjo. Ikytzi'n xi nq'manji'y te Pegr.

¹⁹ Qu'n a te' ojtxe kawb'il nqanin qi'j, tu'n qkyim te chojb'il qil, tu'n mi njapin qu'n. Me b'e'x kyim Jesús te chojb'il qil, ex nya il ti'j tu'n t-xi qchjo'n qil ja'lin, qala' noq tu'n qb'et tuk'a qMan Dios toj qchwinqil, ex tu'n qajb'in te; o qo ok tq'o'n Dios nyakuj o qo kyim twutz cruz junx tuk'a Kolil Jesús. ²⁰ Ex atzi'n ja'lin, nya wunx wib'a itz'qi'n, qala' noq tu'n Crist, a najle toj wanmi'n. Ex nchin b'eta toj nchwinqila tzalu'n twutz tx'otx', noq tu'n tipin Tk'wal qMan Dios, a q'aq'in tk'u'j wi'ja, ex xi tq'o'n tib' tu'n tkyim noq tu'n npaja. ²¹ Tu'ntzi'n ikyjo, nlay tz'el wiky'i'n t-xtalb'il qMan Dios. Qu'n noqit aku chin kleta noq tu'n tjapin b'ajjo ojtxe kawb'il wu'n, nti'xitla tajb'i'n tkyimlin Crist.

3

Ma qo klet tu'n qnimb'il, ex nya tu'n tjapin ojtxe kawb'il qu'n

---

* **2:16** Ro. 3:20

¹ ¡Ay, aj Galacia! Najninx kye kynab'l. ¿Altzila kye xk'alín kyi'ja tu'n tel kyi'jlinji'y t-xtalb'il qMan Dios, a awokuy o qo kub' chiky'b'in te' wen kywutza: Qa a Kolil Jesucrist kyim twutz cruz te najsb'il kyila? ² Tu'n ikyjo, waja tu'n ttzaj kytzaq'winji'y a nxjela kye'y: ¿Ma man tzaj kyk'monji'y Xewb'aj Xjan toj kyanmi'n noq tu'n tjapin b'aj ojtxe kawb'il kyu'n, mo qa tu'n ma qe kyk'u'ja ti'j Tb'anil Tqanil, a o kyb'i'y? ³ Ma nti'xsín kynab'la, a otaq txi xkye tkab' chwingil kyu'n tu'n Xewb'aj Xjan te tnejil; me atzin ja'lin, ¿Ma kyajtzi'n tu'n tjapin b'ajjo kynimb'ila kyu'nx kyib'xa? ⁴ ¿Jni'xsi'n siky'x kyu'n tu'n tpajjo kynimb'ila, a twutzxix? ¿Exsin k'wel najtz kyu'n? ¡Nya tumiljo ikyjo! ⁵ Qala' noqit aku tz'okin te kye'y, tu'n tel kyniky'a ti'j. Qu'n axte Dios o tzaj q'o'nte Xewb'aj Xjan toj kyanmi'n, ex nimku techil tipin kub' tb'inchin kyxola. Me nya tu'n tjapin b'ajjo ojtxe kawb'il kyu'n, qala' noq tu'n t-xi kyniminji'y a Tb'anil Tqanil, a o kyb'i'y. ⁶ Ikyxjo tze'nku te Abraham, a ojtxe qxe'chil. Xi tnimin a tzaj tq'ma'n Dios te. Ex tu'n ikyjo, ok tq'o'n Dios te jun xjal tz'aqle twutz.* ⁷ Tu'npetzintzjo, tz'elku kyniky'a te alkyeqexixjo tyajil Abraham; me nya qe' xjal aye' tzajninqe ti'j tyajil Abraham, qala' aye, a ikyx kynimb'iljo tze'nku te Abraham.* ⁸ Qu'n ojtzqi'ntaq tu'n Dios, qa iltaq ti'j tu'n kykletjo nya Judiyqe noq tu'n kynimb'il ti'j Tb'anil Tqanil kolb'il. Tu'npetzi'n, xi tq'ma'n te Abraham kyjalu'n: Noq tu'n tpaja, k'wel nky'iwli'n tkyaqil xjal twutz tx'otx'.*

* **3:6** Gen. 15:6; Ro. 4:3   * **3:7** Ro. 4:16-17   * **3:8** Gen. 12:3

9 Tu'npetzi'n, tkyaqil xjal qa ma txi tnimin tze'nku te Abraham, at tky'iwb'il Dios kyib'aj, tze'nku te Abraham, tu'n tnimb'il. ¹⁰ ¿Me ankyex te', k-okil qe tk'u'j tu'n tklet, noq tu'n tjapin b'aj ojtxe kawb'il tu'n? Nti'x te' tumil, ex ok kyjel ten tjaq' tqanb'il qMan Dios, qu'n ikytzi'n tq'ma'n toj Tu'jil Tyol Dios:

At jun qanb'il kyib'aj tkyaqil xjal,
aye mi njapin b'aj kyu'n tkyaqilxjo, a kyij tz'ib'in
tojjo u'j lo.*

11 Tu'npetzi'n, b'i'nxix qu'n, qa mix a'lx jun kkletil noq tu'n qa ma japin b'aj ojtxe kawb'il tu'n. Qu'n ikytzin ntq'ma'n Dios toj Tu'jil Tyol:
Aye xjal tz'aqleqe nwutza, noq tu'n kynimb'il
wi'ja,

ktenb'il kye' kychwinqil te jun majx.*

12 Me metzin te ojtxe kawb'il nya tu'n qnimb'il te', qala' ntq'ma'n kyjalu'n:
Aye xjal, a kyaj tu'n tjapin b'aj kawb'il kyu'n, tu'n
kykanb'in tkab' chwinqil,
il ti'j tu'n kyb'et tjaq' kawb'il, ex tu'n tjapin b'aj
kyu'n jotx tkyaqilx.*

13 Tu'n ojtxe kawb'il, at jun qanb'il qib'aj nqanin qi'j tu'n qkyim, tu'n mi njapin b'aj qu'n. Me atzi'n qanb'il, ate Crist s-el q'inte, tej tkyim twutz cruz te qxel. Qu'n kyij tz'ib'in toj Tu'jil Tyol Dios kyjalu'n:
At jun qanb'il tib'ajjo xjal, a kjawil yo'b'it twutz jun tze.*

14 B'ajjo ikyjo, noq tu'n qk'mo'nte ky'iwb'il, a tzaj tq'o'n qMan Dios te Abraham ojtxe, ex tu'n qok te

* **3:10** Deu. 27:26 * **3:11** Hab. 2:4 * **3:12** Lv. 18:5 * **3:13** Deu. 21:22-23

jun xjal tz'aqle twutz qMan, exla qa Judiyqo, ex qa mina. Ex noq tu'n qnimb'il ti'j Crist, a Jesús, at Xewb'aj Xjan toj qanmin, a o tzaj tq'o'n Dios, tze'nku tq'ma.

Nya junx kyokli'n ojtxe kawb'il tuk'a tzaj ttziyin Dios

¹⁵ Ayi'y werman, noq tu'n tel kyniky'a ti'jjo lo, k'wel nq'o'n jun techil. Qa at jun xjal nb'ant jun tyol tuk'a juntl, il ti'j tu'n tkub' tq'o'n tb'i toj u'j, ex tu'n tkub' tsqitinte tb'i tib'aj, noq tu'n tkujsit, tu'ntzin mix a'l juntl tz'ok q'onte ch'intl ti' ti'j, mo tu'n tq'mante qa nya twutzx. ¹⁶ Me atzin ja'lin, a Dios tzaj tq'o'n tky'iwb'il te Abraham ex te tyajil.* Me mi ntq'ma'n Tu'jil Tyol Dios qa kyij' ila' tyajil, qala' ti'j junch'in tyajil, ax Crist.

¹⁷ Atzin t-xilin yol lo: Ma b'ant ti'j tu'n Dios tuk'a Abraham, ex ma kub' tkujsin Dios tyol te jun majx. Tb'ajlinxi' 430 ab'q'e, ul tkawb'il Moisés.* Me nlay b'ant tyupitjo tnejil yol, a b'ant ti'j tu'n Dios tuk'a Abraham, qu'n tu'n ma tkujse Dios tnejil tyol te jun majx.

¹⁸ Qu'n noqit ma qo klet a tu'n tjapin tkawb'il Moisés qu'n, nti'tla tajb'intzjo tnejil yol, a b'ant ti'j tu'n Dios tuk'a Abraham.* ¿Ma ma nqo klettz tu'n tjapin b'aj tkawb'il Moisés qu'n? ¡Mina! Qala' noq tu'n Tyol qMan Dios, a b'ant ti'j tu'n tuk'ax Abraham.

¹⁹ Me qa ikytzjo, ¿Ti'tzin tajb'intzjo tkawb'il Moiséstz? Tzaj q'o'n tkawb'il Moisés noq tu'n tyek'inku' kyilxjal, a na'mxtaq tul kanin Kolil Jesús

---

* **3:16** Gen. 12:7   * **3:17** Ex. 12:40   * **3:18** Ro. 4:14

tnejil maj tzalu'n twutz tx'otx', a tyajil Abraham, axjo tzaj tq'ma'n Dios te. Atzin tkawb'il Moisés q'umj noq kyu'n t-angel Dios, ex atzin Moisés ajb'in te jun yolil Tyol Dios kyxol xjal. ²⁰ Me tej tyolin Dios tuk'a Abraham, nti'taq tajb'in juntl xjal te yolil kyxol, qu'n aku Dios nyolintaq.

¿Ti'tzin tajb'in tkawb'il Moisés?

²¹ ¿Ma attzin tky'itzjo tkawb'il Moisés tuk'a tnejil yol, a b'ant ti'j tu'n Dios tuk'a Abraham? ¡Nti!! Qu'n noqit at kolb'il tu'n tjapin b'aj tkawb'il Moisés qu'n, matla qo ok tz'aqle tu'n toj qchwinqil. ²² Qu'n qkyaqilx awo xjalqo twutz tx'otx' o qo b'inchin il, ikytzi'n tze'n ntq'ma'n Tyol Dios. Tu'n ikyjo, tkyaqilx xjal tokx tjaq' tkawb'il il. Me noq tu'n qnimb'il ti'j Jesucrist, at qoklin ti'jjo aj b'antnin ti'j atxix ojtxe tuk'a Abraham, a chwinqil te jun majx.

²³ Ojtxe, tej na'mtaq tuljo nimb'il ti'j Kolil Jesús, jpu'nqokxtaq tjaq' tqanb'il ojtxe kawb'il, ex nqo ayo'ntaq tu'n qtzaqpaj. Me atzin ja'lin, ma qo tzaqpaj noq tu'n qnimb'il ti'j Jesús.

²⁴ Ikytzi'n, a tkawb'il Moisés tze'nku jun ojtxe aq'nil nchex ti'ntaq tal k'wal tojjo ja te xnaq'tzb'il. Ex ikyxsin tkawb'il Moisés, nqox ti'n tojjo qnimb'il ti'j Crist, tu'ntzin qok tz'aqle twutz qMan Dios.

²⁵ Me atzi'n ja'lin, tej xqo nimin, nya il ti'j tu'n qxi q'i'n tu'n ojtxe kawb'il, qu'n o japin b'aj t-xilin tajb'il kawb'il, a tu'n qok tz'aqle tu'n qnimb'il.

²⁶ Atzin ja'lin, noq tu'n kynimb'ila ti'j Crist, a Jesús, ma tzaj tq'o'n Dios kyokli'n te tk'wal. ²⁷ Ex noq tu'n jawsb'il a', at kymujb'il kyib'a tuk'a Crist, ex ma tzaj tq'o'n jun ak'aj kychwinqila, ikytzi'n tze'n nb'aj tx'ixpit kyi'ja tuk'a kyxb'ali'n txjo'n

wen. ²⁸ Qu'n tu'n kynimb'ila ti'j Crist, at kyokli'n ja'lin, i'chaqx Judiytz mo qa minaj, ex qa aq'nil mo qa tajaw aq'untlj, ex qa ichin mo qa qya. Noq qa at kymujb'il kyib'a tuk'a Crist, a Jesús, ma chi oka te junxch'in Ttanim qMan Dios. ²⁹ Qu'n qa ma chi oktza te te Crist, ma chi oktza te twutzxix tyajil Abraham, ex at kyokli'n ti'jjo jni' b'aj tyolin Dios te.*

4

¹ Nyatzin ti' we' waj tu'n t-xi nq'ma'nji'y lu'n: Qa at jun tk'wal q'inin, at toklin ti'jjo tkyaqil at te ttata tu'n tetzinte. Me qa na'mtaq tpon kanin q'ij, ja' tu'n tetzinte, ikyx toke tze'nku jun aq'nil te jun majx. ² Ex ite' junjuntl aq'nil ite'k tu'n manb'aj, noq te xnaq'tzil kye' tk'wal toj tkyaqil, ex tu'n kyka'yin ti'j tkyaqil at te. Ex atzin te k'wal il ti'j tu'n kykub' tminin, tzmaksi ajxi tpon tq'ijil, a q'o'nkj tu'n ttata, tu'n tetzin te etzb'il.

³ Ikyxsin xb'ajtzjo qi'j tze'nku k'wal lo, tej na'mtaq qninin Tb'anil Tqanil kolb'il, ex kub' qnininl jni' nimb'il te twutz tx'otx'. ⁴ Me atzaj te' tkanin tq'ijil, a q'o'nkjtaq tu'n qMan Dios, tzaj tsma'n Tk'wal twutz tx'otx', tu'n titz'je ti'j jun qya tze'nku tkyaqil xjal aj Judiy. Ex tu'n ikyjo, nb'ettaq toj tchwinqil tze'nku ntq'ma'n toj tkawb'il Moisés, ⁵ noq tu'n qklet tjaq'jo ojtxe kawb'il, ex tu'n qok te k'walb'aj te qMan Dios te jun majx. ⁶ Ex noq tu'njo lo, tzaj tyek'in qa ma qo ok te tk'wal: Tzaj tq'o'n Xewb'aj Xjan, a T-xew Tk'wal, toj qanmin, ex tu'n

---

* **3:29** Gen. 17:4-6; 22:17-18; Ro. 4:13

Xewb'aj Xjan nxi qq'ma'n te qMan Dios kyjalu'n: Ay Ntati'y.*

⁷ Tu'npetzi'n ja'lin, nya noq jun aq'nilqo, qala' k'walb'ajqo te qMan Dios. Ex tu'ntzin k'walb'ajqo, at qoklin ti'j tkyaqiljo at te, noq tu'n Crist.*

Jun yol tu'n Pabl te kujsb'il kye nimil

⁸ Me atzin kye ojtxe, tu'n na'mtaq tel kyniky'a te Dios, ma chi ajb'i'n kye dios, aye nya Diosqe.

⁹ Me atzin ja'lin, ma tz'el kyniky'a te Dios, ex ojtzqi'nqi'y tu'n. ¿Tiqu'ntz s-okx kyq'o'n kyib'a tjaq' kyxim xjal, a nti' kynab'l, ex nti' kyajb'in, noq tu'n kyoka juntl majla tze'nku jun aq'nil te jun majx?

¹⁰ Qu'n nkub' kyb'inchi'n tze'nku ojtxe: Nkub' kyx-jansi'n junjun nintz q'ij, xjaw, tq'ijil jb'alil exsin junjun ab'q'e, nim kyoklin toj kywutza. ¹¹ Erman, nim nchin b'isi'n kyi'ja, tu'n ma kyij kytzaqpi'n kynimb'ila, ex atzi'n waq'i'n kyxola b'alaqa noqx ma kyij najx. ¹² Ayi'y werman, tej t-xi nnimi'n Tb'anil Tqanil kolb'il, mix oke qeye nk'u'ja ti'j Tkawb'il Moisés te Klol wey. Tu'n ikyjo, ma tz'ok nq'o'n wib'a tze'nku kye', ayi'y nya Judiyqe, qu'n atzin kolb'il kye'y nya tzajnin tu'n tjapin b'aj ojtxe kawb'il kyu'n, qala' noq tu'n tqe kyk'u'ja ti'j Crist. Me atzin ja'lin, nchin kub'sin nwutza kye'y, tu'n kymeltz'aja, ex tu'n kyoka tze'nku we' toj kynimb'ila. Qu'n tej intintaqa kyuk'iy, nti'x ch'in nya b'a'n s-ok kyb'inchi'n wi'ja. Me atzin ja'lin, ma kyij kytzaqpinji'y nxnaq'tzb'ila. ¹³ Ikytzin tze'nku b'i'n kyu'n, te tnejil, in kyija kyuk'iy noq tu'n tpaj jun yab'il tzaj wi'ja, ex in yoli'n Tb'anil Tqanil

* **4:6** Ro. 8:15   * **4:7** Ro. 8:15-17

kye'y. ¹⁴ Ex atzin yab'il tzaj wi'ja kujxtaq te kye'y, me ajb'in te jun niky'b'il kyija, qu'n mix in ele kyiky'ini'y, noq tu'n tpajjo yab'il lo. Qala' in k'meta kyu'n tze'nku jun t-angel Dios, mo nyakuj aku Crist, a Jesús. ¹⁵ Ex noq tu'n tq'aq'b'il kyk'u'ja wi'ja, i etztaqpe kyinji'y kywutza, noq tu'n tulku Dios we'y. Nimxtaq nchi tzalaja tu'n kynimb'ila. Me atzin ja'lin, ¿Nta'tzin tzaljb'il, a ataq te tnejil? ¹⁶ ¿Ma man chin oka te kyajq'oja noq tu'n t-xi nq'ma'nji'y a twutzxix? ¹⁷ Aye xjal, a kyaj tu'n tjapin b'aj tkawb'il Moisés kyu'n, nimxix nchi jyon tumil tze'n tten tu'n tkub' kyk'u'ja kyu'n. Me atzin kyximjo nya wen, qu'n a kyajjo tu'n tel kypa'n kyib'a qi'ja, ex tu'n kyxi lipey kyij. ¹⁸ Me nti'tla tetz tky'i, qa kyaj tu'n tkub' kyk'u'ja kyu'n ti'jjo jun ti', a twutzxix; ex qa kukx nchi b'inchi'n ikyjo tuk'a tkyaqil kyanmi'n, ex nya noq o'kxjo tze'nku inti'n kyuk'iy.

¹⁹ Ayi'y wermana, nyakuj tal nk'walqi'y; juntl majl n-iky'x kyixk'oj wu'n, ikyxjo tze'nku n-iky'x tu'n jun qya, aj tjaw qi'n tuk'a tal, noq tu'n kyti-jinkuy toj kynimb'ila, ex tu'n tok qe kyk'u'ja ti'j Crist. ²⁰ Noqxix aku chin ten kyuk'iy, tu'n nyoli'n toj jun tumil nya ma kujxix wen, tze'nku' xi ntz'ib'i'n, qu'n nti' kytzolila te we'y.

Jun techil kyij kab'e qya: Agar ex Sara

²¹ Ayetzin kye, ayi'y kyaja tu'n kyokxa tjaq' ojtxe kawb'il tu'n kyel wena twutz Dios, noq tu'n tjapin b'aj kyu'n, ¿Ma nyatzin b'i'n kyu'n titzi'n ntq'ma'n ojtxe kawb'il? ²² Qu'n tz'ib'in toj Tu'jil Tyol Dios, qa a Abraham, a ojtxe qxe'chil, ul kab'e tk'wal, jun ti'j Agar, a qya noq ok te jun taq'nul te jun

majx,* ex juntl ti'j Sara, a t-xu'jilkuxix.* ²³ Me atzin tk'wal Abraham, a itz'je ti'jjo qya aq'nil, noq itz'je tze'nqekuxjo txqantl k'wal. Me atzin tk'wal itz'je ti'j t-xu'jil, itz'je tu'n tjapin b'ajjo yol, a b'antninl ti'j tu'n Dios tuk'a Abraham.

²⁴⁻²⁵ Ayetzin kab'e qya lo nchi ajb'in te jun yek'b'il kyi'jjo kab'e tumil b'antnin tu'n Dios, tze'n qten twutz. Tnejil, a Agar nyek'inte jun techil ti'j wutz Sinaí toj tx'otx' Arabia, a ja' tzaje tq'o'ne Dios ojtxe kawb'il te Moisés. Tu'npetzi'n, atzin Agar tok te techil wutz Sinaí ex techil tnam Jerusalén tzalu'n twutz tx'otx', qu'n atzi'n tnam Jerusalén tokx tjaq' ojtxe kawb'il tze'nku jun aq'nil te jun majx, junx kyuk'a tkyaqil xjal aj Judiy. Tu'ntzin ikyjo, nti' tzaqpi'b'l kye. ²⁶ Me atzin te Sara juntl techil Jerusalén, me toj kya'j, a tzaqpi'n tjaq' ojtxe kawb'il. Atzin tnam lu'n ok q'o'n nyakuj te qnana, awo nimilqo, qu'n tzaqpi'nqo ikyx tze'nku te Sara.

²⁷ Tu'npetzi'n, ntq'ma'n toj Tu'jil Tyol Dios ti'j Sara kyjalu'n:

Tzalajxa ay qya mina s-ali'n,
ex mix tli'y tchyo'n k'wal.

Qu'n atzi'n qya, a nti' tal,
me noq tu'n tq'aq'b'il tk'u'j qMan Dios,
ila'xix te' tal tzul, tze'nkul te', a at tchmil,
ex sul tal tze'nkux nchi itz'je txqantl k'wal.

²⁸ Ayi'y werman, ikyqotzi'n tze'nku Isaac, a tal Sara. Qu'n awotzin qe, ma qo ok te tk'wal Dios, ikyx tze'nku te Isaac, noq tu'n Tyol, a b'ant ti'j tu'n tuk'a Abraham. ²⁹ Ex ikytzi'n tze'n ojtxe, a k'wal itz'je ti'j Agar tze'nkux txqantl k'wal, el

* **4:22** Gen. 16:15   * **4:22** Gen. 21:2

tiky'i'n k'wal, a itz'je ti'j Sara, a itz'je tze'nku tajtaq Xewb'aj Xjan.* Ex ikyxsin ja'lin, aye xjal, a q'uqlek kyk'u'j ti'j ojtxe kawb'il tu'n kyklet, nchi el kyiky'in aye q'uqlek kyk'u'j ti'j Tyol Dios. ³⁰ Me b'i'n qu'n a ntq'ma'n Tu'jil Tyol Dios tu'n tex lajet Agar, a qya noq aq'nil exsi'n tal, qu'n atzin tal Agar nti'taq toklin ti'j tkyaqiljo at te ttata, tze'nkul te' tal Sara, a qya xu'jilkuxix, ex at tzaqpib'l, qu'n nya noq aq'nil.* ³¹ Ikytzin qe ja'lin werman; nya alb'ajqo te' Agar, a noq aq'nil te jun majx, qu'n mi nqe qk'u'j ti'j, tu'n tjapin b'aj ojtxe kawb'il qu'n, tu'n qklet. Qala' at qchwinqil te jun majx noq tu'n Tyol Dios b'antnin ti'j tu'n. Tu'npetzi'n, ma qo ok alb'aj ja'lin te Sara, a qya, a at tzaqpib'l te'.

5

Ajo tzaqpib'l, a tzajnin tu'n Kolil Jesús

¹ Ja'lin, o qo tzaqpaj tjaq' tkawb'il ojtxe kawb'il tu'n Crist. Tu'ntzintzjo, qo we'xix wen toj qchwinqil ex toj tzaqpib'l o tzaj tq'o'n qe, ex nya tu'n tokx qq'o'n juntl majl qib' tjaq'jo ojtxe kawb'il, ja' nti'ye tzaqpib'l, ex nti' kolb'il qe.

² Kyb'i'ntzi'n a kxel nq'ma'n kye'y, a ayi'n Pabl: Qa ma txi kytziyi'n tu'n tok qitit jun kyechila ti'j kytz'umila, nyakuj tu'n kykyija toj wen tuk'a Dios, ikyxjo tze'nku ntq'ma'n ojtxe kawb'il, nti'xla tajb'in Crist kye'y tu'n kykleta, qu'n k-okil qe kyk'u'ja ti'j kyb'inchb'i'n tu'n kykleta. ³ Kxel nq'ma'n juntl majla: Ankye taj tu'n tkub' tnimin ojtxe kawb'il, noq tu'n tok techil ti'j ttz'umil, ilxix ti'jtz tu'n tjapin b'aj tu'n tkyaqiljo ntq'ma'n

* **4:29** Gen. 21:9   * **4:30** Gen. 21:10

ojtxe kawb'il. ⁴ Ex ayi'y, a kyaja tu'n kykleta noq tu'n tjapin b'aj ojtxe kawb'il kyu'n, ma tz'el kypa'n kyib'a ti'j Crist ex ti'jjo t-xtalb'il qMan Dios. ⁵ Me metzin qe', noq tu'n qnimb'ila, a tzajnin ti'j Xewb'aj Xjan, q'uqle qk'u'ja tu'n qoka tz'aqle twutz Dios. ⁶ Ex awo, a o qo klet tu'n Crist, a Jesús, nti'xla tajb'in qa tok qechil ex qa mina. Qala' axix te at tajb'in, tu'n qnimin, ex atzin qnimb'il ok qo anq'il tu'n, tu'n qk'u'jlin te qib' qxolx.

⁷ Ayi'y werman, tnejil lajo'nxixtaq kyu'n wen toj kynimb'ila, tze'nqeku rinil, tu'n kykanb'inte jun chojb'il. ¿Me a'ltzila xq'mante kye'y, tu'n tkyij kytzaqpinji'y Tb'anil Tqanil, a twutzxix? ⁸ Nya te qMan Dios at tpaj ti'jjo lu'n, qu'n apente Dios tzaj txkon kye'y, tu'n kyoka te Tk'wal noq tu'n kynimb'ila. ⁹ At jun yol nq'umle kyjalu'n: Tuk'axpe ch'in tx'am, qa ma txi' toj tq'otjil wab'j, cheb'e ktx'amixil tkyaqilx.* ¹⁰ Ikytzin n-ele tumil lu'n ti'jjo jun, a nxnaq'tzin juntl xnaq'tzb'il kye'y, a nya twutzx, qu'n aku b'inchin mib'in ti'j Ttanim Dios tkyaqil. Me q'uqle we' nk'u'j ti'j qMan Dios, qa nlay chex lipey ti'jjo t-xnaq'tzb'il. Ex tzul te Dios tq'oj ti'jjo xnaq'tzil ikyjo, ex a'lchaqx kyetz. ¹¹ Atpe junjun n-el kyyolin, qa nchin xnaq'tzi'n qa ilxix ti'j tu'n tel qitit ch'in qtz'umil te qechil tu'n qklet, ex tu'n tkub' qnimin tkyaqil ojtxe kawb'il. Ayi'y werman, me noqpetzin iky te', ¿Ti'tzintla nchi xo'nitz yol wi'ja? Qu'n ikypetzin kyxnaq'tzb'iltzjo. Noqit iky chin xnaq'tzinji'y tze'nku kyaj, wenpetzintlatz te kye ikyjo. Qu'n noqpetzi'n iky tetzjo, aku qo klet tu'n qb'inchb'in, a tze'nku kyxnaq'tzin xjal lo, ex nti'xitla tajb'intz jni' siky'x tu'n Kolil Jesús, tej

---

* 5:9 1Co. 5:6

tkyim twutz cruz. ¹² Me ayetzi'n xjal nchi q'mante, qa ilxix ti'j tu'n tel qitit ch'in kytz'umil te kyechil, b'antla kye tu'n tel kyqitin kychib'jil te jun majx. Tu'npetzi'n, ojtzqi'n kyu'n, tu'n mi che'x lipey kyij.

¹³ Ayi'y werman, ma chi txoklajtza tu'n qMan Dios, tu'n kytzaqpaja tjaq' tkyaqiljo lo. Me nya tu'n ma chi tzaqpeta, k'wel kyb'inchinji'y tkyaqiljo ntqanin ojtxe kyte'n, a tkyaqil achb'il. Qala' il ti'j tu'n kyajb'i'n kyxolilixa, ex tu'n tok kyk'u'jlin kyib'a. ¹⁴ Qu'n atzin ntq'ma'n Tu'jil Tyol Dios kyjalu'n: K'u'jlinqek tuk'iy tze'nkux ntk'u'jlin tib'a til tib'xa.*

¹⁵ Tu'npetzi'n, kyka'yinktzin kyib'a, tu'n mi b'aj kytx'a'n kyib'a kyxolxa tu'n yasb'il, ex tu'n mi b'aj kyb'inchi'n tze'nqeku txuk toj k'ul noq nkyxb'ayin kyib'. Qu'n qa ikyjo, aku chi el xitja kyxolxa te jun majx.

Kab'e wiq qchwinqil

¹⁶ Tu'npetzi'n, nq'ma'n tu'n kyb'eta tze'nkuxjo taj Xewb'aj Xjan; tu'n mi txi kyq'o'n amb'il te' jni' ntqani'n ojtxe kyte'n, ex mi ja kynimsin kyib'a.

¹⁷ Qu'n jni' ntqanin ojtxe kyte'n, a nya b'a'n, tky'e' Xewb'aj Xjan ti'j; ex a taj Xewb'aj Xjan, tky'e' ojtxe kyte'n ti'j. Tky'e' te' jun ti'jjo tajjo juntl, ikyx te' juntl.* Me axte Xewb'aj Xjan n-onin kye'y tu'n tb'antjo a taj. ¹⁸ Qu'n qa ma chi b'eta tze'nku taj Xewb'aj Xjan, nya il ti'j tu'n tjapin b'aj ojtxe kawb'il kyu'n, tu'n kykyija toj wen tuk'a qMan Dios.

¹⁹ Qu'n q'ancharlqex kye' xjal nya b'a'n ntqanin ojtxe kyten tze'nku: Tu'n kyjyon juntl kyxu'jil

* **5:14** Lv. 19:18   * **5:17** Ro. 7:15-23

ti'jb'inxi kyxu'jilku mo ti'jlb'inxi kychmilku; ex jni'qe ky'a'jil; ex aye nchi b'inchin tkyaqil tzeqb'ajil, a nya b'a'n. ²⁰ Nchi k'ulin twutzjo twutzb'iyil jun ti'; nchi tyuḡin; nchi yasin kyxolx; nchi iky'in; nchi xky'aqlin kyi'j kyuk'a; jun paqx ntzaj kyq'oj kyi'j kyuk'a, noqx nchi ximin kyi'jx, expe n-el kypa'n kyib'; ex jun paqx nchex lipe ti'j jun xnaq'tzb'il nya b'a'n. ²¹ Ex noq nlo'chj kyk'u'j; b'yol xjalqe; twi' tx'ujtilqe; ma txi kytolinx kyib' toj tkyaqil achb'il; ex nchi b'inchin tkyaqil wiq il. Kxel nq'ma'n kye'y tze'nkuxjo xi nq'ma'n kye'y ojtxe: Kykyaqiljo iky nb'antjo kyu'n, nti'x kyoklin ti'j Tb'anil Tkawb'il qMan Dios.

²² Me atzin te' ntq'o'n Xewb'aj Xjan kyjalu'n: A qk'u'jb'il qib' qxolx, tzaljb'il, qmujb'il qib', tq'uqb'il qk'u'j ti'j Dios, ex qwenil, tkyaqil b'a'n, tz'aqleqoxix tu'n tjapin b'aj qyol, ²³ ex tu'n qmutxsin qib', exsin tu'n tb'ant qtzyunte qib'. Mixla a'l aku tzaj kawinqe ti'jjo ikyjo, qu'n nti' jun kawb'il ti'jxi lo.

²⁴ Ayetzin o chi nimin ti'j Crist o jaw kyq'o'n twutz cruz a nb'anttaq kyu'n ojtxe, tze'nku tkyaqil achb'il ex jni' tzeqb'ajil nya b'a'n.* ²⁵ Qu'n qa o tzaj tq'o'n ak'aj qchwinqil tu'n Xewb'aj Xjan, il ti'j tu'n qb'et toj tkyaqil, tze'nkuxjo taj Xewb'aj Xjan.

²⁶ Tu'n ikyjo, mi jaw qnimsin qib', tu'n mi tzaje nya b'a'n qxol, ex mi lo'chj qk'u'j ti'j juntl.

6

Qmojim qib' qxolx

---

* **5:24** Ro. 6:3-14; Gal. 2:20; Col. 2:14

¹ Ayi'y werman, qa at jun kyxola ma kub' tz'aq toj il, me ayetzin kye', ayi'y wa'lqi'y toj kynimb'ila, kyxkonksa, ex kywa'b'inkuy juntl majl toj tnimb'il. Me cheb'eku kyb'inchinkuy, qu'n yajtzila qa ayekul kye' xi kub' tz'aq toj il. ² B'a'nqexa; kyonim kyib'a tu'n tiky'x yajb'il kyu'n, qu'n atzin tumiljo tu'n tjapin b'ajjo Tkawb'il Crist kyu'n. ³ Me qa at jun kye' tky'e' tu'n tkub' tb'inchin lo, noq tu'n tnimsin tib', nti' tajb'in ikyjo, ex ax nkub' sb'unte tib'. ⁴ Qala', ax te junjun k-okil tka'yin tib': Qa wen n-ele toj twutz tze'nku ta'ye, b'a'n ttzalaj, me nya tu'n tok tq'o'n twutz ti'j juntl. ⁵ Qu'n teyilex te junjun k-okil toj pa'b'in twutz Dios, ex nlay tz'ok tq'o'n til te tpaj juntl. ⁶ Ikytzin kye' werman, alkye ntzaj k'monte Tyol Dios te jun xnaq'tzil, il ti'j tu'n tkub' tpa'n a at te tuk'a xnaq'tzilte.

⁷ Mi kub' kysb'u'n kyib'a ayexa. Qu'n mix a'lx te Dios aku kub' sb'unte, qu'n tze'nxjo kb'antil tu'nxjal, ikyx t-xeljo ktla'b'il.* ⁸ Altzin kye k'wel b'inchinte jun ti' nya b'a'n, a tze'nku ntqanin ojtxe tten, ikytzin t-xeljo ktla'b'il, ex kkyimil te' te jun majx. Me atzin te' a k'wel tb'inchin b'a'n, a tze'nku taj Xewb'aj Xjan, ktla'b'il tu'n Xewb'aj Xjan jun tchwinqil te jun majx.

⁹ Tu'npetzi'n, mi txi qtzaqpi'n tu'n qb'inchin te' wen,* tu'ntzin aj tkanin tq'ijil chojb'il, kqla'b'il jun chwinqil te jun majx. ¹⁰ Tu'npetzi'n, kukx qo b'inchin b'a'n qkyaqil kyi'j tkyaqil xjal, me neyxix kyi'j nimil.

At kolb'il qe, nya tu'n tok qechil, qala' noq tu'n qitz'jlin tkab' majin

* 6:7 Pr. 22:8; Os. 8:7 * 6:9 2Tes. 3:13

11 Kyka'yinkutzi'n; ayinkuy ma chin kub' tz'ib'i'nte lu'n tuk'a ma nmaq ntz'ib'i'n. ¹² Ayetzi'n xnaq'tzil nchi q'ma'nte, qa ilxix ti'j tu'n tel qitit ch'in kytz'umila te kyechila. Nkyq'ma'n ikyjo, noq tu'n kyel wen kywutzxjal, ex noq tu'n mi chi el iky'ine, tu'n tpajjo xnaq'tzb'il lo: Qa nya tu'n qb'inchb'in at kolb'il qe te jun majx, qala' noq ti'j Crist, a kyim twutz cruz te qxel. ¹³ Me ayetzin xjal lu'n, a kyaj tu'n tok kyechila ti'j kychib'jila, me mi njapin tkyaqil ojtxe kawb'il kyu'n. O'kxnaj kyajjo tu'n tok kye' kyechil, noq tu'n tjaw kynimsin kyib', qa noq tu'n kytzi nkub' kyb'inchinji'y a nkyq'ma'n.

¹⁴ Me metzin we', nky'e'y tu'n tjaw nnimsin wib'a. Qala', noq tu'n nnimsi'n tkyimlin qAjaw Jesucrist twutz cruz. Qu'n tkyaqiljo at twutz tx'otx', a kyaj txqantl xjal, nti'l waja ti'j, qu'n nyakuj kyimnin ta'ye toj nwutza, ex nyakuj kyimninqi'n toj twutz.

¹⁵ Ikytzi'n lu'n: Ex qa at qechil tok, ex qa mina,* me qa at qnimb'il ti'j Crist, a Jesús, o qo itz'je tkab' majin tu'n qnimb'il ti'j.* ¹⁶ Tu'npetzi'n, tkyaqiljo nb'et tze'nku xnaq'tzb'il lo, a twutzxix Ttanim qMan Dios. Axit Dios kub' ky'iwlin kye'y tuk'a jun nuk'b'il ex tuk'a tq'aq'b'il tk'uj.

¹⁷ Atzin ja'lin, mix a'l jun tu'n tjaw yolb'in wi'ja, qu'n nimx we' wechil ma tz'ok tu'n xin b'aj kyjub'chi'n xjal, noq tu'n xin x lipex ti'j Jesús.

¹⁸ Ayi'y werman, axit qAjaw Jesucrist q'onte t-xtalb'il tojile kyanmi'n kykyaqilxa. Ikyxitjo.

---

* **6:15** Jer. 4:4; Ro. 2:28-29; Fil. 3:3; Col. 2:11-13 * **6:15** Jn. 3:3-8; 2Co. 5:17

Ak'aj tu'jil tyol qman
New Testament in Mam Comitancillo; mam
(GT:mam:Mam)

copyright © 2009 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mam

Dialect: Comitancillo

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mam [mam] (Comitancillo), Guatemala

Copyright Information

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Mam

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022

f11695f1-c502-5440-819a-a3446d63525a